

Dyslexiebeleid St. Leonardusschool

Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.

Toelichting

Met een probleem wordt bedoeld dat het niveau van het lezen en/of spellen op woordniveau beduidend en meetbaar lager is dan wat op grond van de chronologische leeftijd van het individu verwacht mag worden.

1. Er moet sprake zijn van een beduidende (grote) aantoonbare achterstand.
2. Hardnekkig betekent dat het probleem met lezen en/of spellen gedurende minimaal 6 maanden aanwezig moet zijn ondanks interventies gericht op het remediëren ervan, minimaal een uur extra per week buiten de gewone lestijd om.
3. Uitsluitingsfactoren; factoren die uitgesloten moeten worden als verklaring van hardnekkige problemen in lezen en/of spellen. Dit zijn onder meer: algemene verstandelijke beperkingen, doof- of slechthorendheid, blind- of slechtziendheid, neurologische stoornissen, ernstige concentratieproblemen of onvoldoende beheersing van de instructietaal en algemene omgevingsfactoren, zoals inadequaat of gemist onderwijs

Leerlingen met dyslexie kunnen moeite hebben:

- met het horen van verschillen tussen sommige klanken;
- met het in de juiste volgorde zetten van de klanken/letters/cijfers, zoals bij 'dorp' en 'drop' of '12' en '21';
- met het onthouden van losse gegevens, zoals rijtjes, woordjes en jaartallen, tafels, klokkijken en snel hoofdrekken;
- met plannen en opruimen;
- met het onthouden van twee opdrachten in één instructie;
- met het onthouden van namen van mensen en plaatsnamen;
- met overschrijven van het bord;
- met het vinden van woorden.

Lezen

De leesproblemen van leerlingen met dyslexie vallen het meest op bij hardop lezen **van losse woorden**.

Sommige leerlingen hebben een traag leestempo, lezen de woorden spellend (h-a-k), haperend, herhalend en/of radend.

Andere leerlingen hebben soms een hoog leestempo, maar maken daarbij veel fouten door te raden of de woorden te vervangen door andere woorden die goed in de tekst passen.

Spelling

Leerlingen met dyslexie maken meestal veel spellingfouten en kunnen veel steun hebben aan het goed en herhalend inoefenen van vaste spellingsregels. Vooral de weetwoorden zijn moeilijk in te prenten, bijvoorbeeld woorden met ou/au en ei/ij. Leerlingen met dyslexie proberen vaak de spelling van alle woorden te onthouden.

Het lukt natuurlijk niet om al die woorden te onthouden, daarom is het leren toepassen van de spellingsregels zo belangrijk.

Schrijven

Leerlingen met dyslexie schrijven vaak onleesbaar en maken veel doorhalingen. Hebben vaak meer tijd nodig om te schrijven. Sommige leerlingen schrijven bewust onduidelijk en hopen zo dat een woord toch nog goed wordt gerekend.

De diagnose van dyslexie en de dyslexieverklaring

Er is geen eenvoudige test waarmee dyslexie kan worden vastgesteld.

Als school spreken we **“het vermoeden van dyslexie uit”**.

Voor het afgeven van een dyslexieverklaring is een uitgebreid onderzoek nodig.

Signalering

De signalering voor lezen en spellen is uitgewerkt in een stappenplan naar het Protocol Lees- en spellingproblemen en dyslexie (Expertisecentrum Nederlands, 2001).

We volgen de richtlijnen volgens onderstaande protocollen:

Dyslexieprotocol groep 1 en 2

Dyslexieprotocol groep 3

Dyslexieprotocol groep 4

Dyslexieprotocol groep 5-8

Werkwijze onderzoek naar EED (ernstige enkelvoudige dyslexie) via gemeente Brielle sinds 1 januari 2015.

1. Dossier wordt in overleg school en ouders naar de gemeente gestuurd:
 - invullen leesdossier van het Masterplan dyslexie plus aanvulling handelingsplannen;
 - 3x E-score voor lezen in januari en juni op de losse woordtoetsen van CITO DMT (Drie minuten toetsen Kaart 1, 2 en 3), eventueel aangevuld met D/E scores voor CITO Spelling;
 - de hardnekkigheid moet worden aangetoond in een leesdossier, handelingsplannen (we gebruiken het uniforme Leerling dossier Dyslexie van het Masterplan Dyslexie, NRD en KD);
 - bij co-morbiditeit (zie** onderaan) moet er een verklaring van kinderarts / gz-psycholoog / kinderpsychiater dat dit niet de hoofdoorzaak kan zijn voor de bestaande leesproblematiek.
2. De gemeente neemt telefonisch contact op met de ouders.
3. De gemeente geeft wel of geen opdracht tot nader onderzoek na beoordeling leesdossier.
4. Uitslag, onderzoeksverslag gaat naar de gemeente/ouders (handtekening);
 - a. wel of geen verklaring van (ernstige) dyslexie
 - b. In geval van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (voor behandeling) geeft de gemeente aan welke zorgaanbieders waarmee zij een contract heeft. Behandeling kan tot groep 8 worden toegekend , daarna niet meer. Dossier en opdracht voor behandeling worden door de gemeente doorgestuurd naar de gekozen zorgaanbieder.

Indien de leerling onvoldoende groeit ondanks de behandeling heeft deze recht op een vergoeding door de gemeente voor een Daisy-speler. Let erop dat dit in de eindevaluatie van de behandelaar wordt vermeld!

In de groepsplannen technisch lezen, begrijpend lezen en spelling kan naar het behandelplan verwezen worden.

Werkwijze particulier dyslexieonderzoek

Het kan voorkomen dat uw kind niet in aanmerking komt voor een onderzoek door de gemeente, omdat er niet voldaan wordt aan de criteria van de vergoede onderzoeken van de gemeente EED. Is er echter wel sprake van een vermoeden van dyslexie?

Bijv: een leerling met een hoger leervermogen (IQ) behaalt geen 3x een E-score op de DMT woordkaarten, maar heeft wel veel problemen met lezen (en mogelijk spelling). Daarnaast heeft de leerling wel een uur extra geoefend, maar behaalt desondanks niet de te verwachte voldoende resultaten.

Is er sprake van een dubbele problematiek dan kan via advies van school en een advies van de huisarts een breder onderzoek plaatsvinden. Een verklaring dyslexie kan volgen wanneer de andere problematiek niet meer de primaire oorzaak is van de vertraagde leesontwikkeling. Daartoe is een verklaring van de desbetreffende behandelaar noodzakelijk.

Dan is er de mogelijkheid bij enkelvoudige dyslexie een particulier onderzoek te laten doen bij een door u uitgezochte onderzoeker.

School zal dan het leesdossier aanleveren ten behoeve van dit onderzoek.

Op school werken we volgens het handelingsgericht werken en proberen zo goed mogelijk de onderwijsbehoeften van alle leerlingen in kaart te brengen en ons onderwijs waar mogelijk op aan te passen.

Zijn er aanpassingen nodig voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling/taal of andere vakken (zaakvakken, rekenen, schrijven)?

Veelal staan er aanbevelingen in het verslag van het dyslexieonderzoek en daarmee gaan we in eerste instantie mee aan de slag.

Iedere dyslect is uniek. De ene leerling heeft veel aanpassingen nodig, de andere bijna geen. Het is daarom van belang om goed met elkaar af te stemmen wat nodig is en wanneer en wat binnen de mogelijkheden van school en thuis ligt. Dit wordt vastgelegd m.b.v. een dyslexiekaart voor deze leerling.

Advies is om minimaal 2 x per jaar met de leerkrachten te evalueren buiten de 10 minuten-gesprekken om.

In de groepsplannen of het groepsoverzicht wordt beschreven wat de speciale aanpak en het aanbod daarvan op school en thuis is.

Vanaf groep 5

Er bestaat de mogelijkheid om voor zeer langzame/spellende/radende lezers de luisterversie (Daisy roms of de download versie ervan) van de zaakvakboeken van school bij Dedicon te bestellen.

Ouders kunnen in overleg met school een eigen account aanmaken bij Dedicon en met de ISBN nummers van de betreffende boeken de Daisy roms of de download versie bestellen. Deze luisterversie van de boeken krijgt u vergoed door de school.

Thuis kunnen de teksten van de zaakvakken al worden voorbereid (met behulp van de Daisy roms d.m.v. het gratis software programma AMIS of de downloads via LEX mobiel) zodat uw zoon/dochter in de les al weet waar het over gaat en waar het ongeveer staat in het boek.

Een extra exemplaar van het schoolboek thuis heeft de voorkeur. Anders is dit op te lossen met het maken van een kopie.

Gebruikt de leerling echter al een ander hulpmiddel zoals Sprint Plus, Kurzweil o.i.d. dan kunnen er andere bestanden via Dedicon worden aangevraagd voor de lesboeken.

Bij een zeer ernstige vorm van dyslexie kan ook worden gedacht aan het taalboek en rekenboek.

****Comorbiditeit**

Wanneer iemand twee of meer stoornissen tegelijk heeft, wordt dit comorbiditeit genoemd. Dyslexie komt vaak voor in combinatie met dyscalculie, ADHD, DCD, ASS of met ernstige spraak-/taalstoornissen.

Bij al deze stoornissen is er, net als bij dyslexie, sprake van een probleem met de informatieverwerking in de hersenen. Soms hebben leerlingen met dyslexie ook problemen met het onthouden van talige informatie. Verder komt het vaak voor dat ze moeite hebben om hun werk te structureren.